

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: +370 706 64 845,
el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-08-

Nr.

TEIKIMAS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, atsižvelgdama į 2024 m. rugpjūčio 6 d. tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3930“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos turizmo įstatymo Nr. VIII-667 2 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3930 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Projektą tobulinti atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus – patikslinti apgyvendinimo paslaugų teikėjo, teikiančio kaimo turizmo paslaugas formuluotę, Nacionalinės turizmo informacinės sistemos pavadinimą, atsisakant perteklinių žodžių Įstatymo projekto tekste bei, atsižvelgiant į Bendrojo duomenų apsaugos reglamento nuostatas, neatsisakyti nuorodos į Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo.

Atsižvelgiant į pirmąją Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabą, teikiame papildomą informaciją, susijusią su Teisingumo ministerijos išvados (TAIS Nr. 24-11842) 4-6 pastabomis:

1. kaimo turizmo paslaugos teikiamos privačių asmenų, dirbančių pagal individualios veiklos pažymą arba verslo liudijimą. Tai iš esmės skiriasi nuo viešbučių, sanatorijų, kempingų ir kitų apgyvendinimo įstaigų, kurios veiklą vykdo kaip įmonės, t. y. juridiniai asmenys. Tai reiškia, kad tiek Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatyme, tiek Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme, tiek Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme, tiek daugelyje kitų įstatymų ir teisės aktų (tarp jų ir Valstybės duomenų agentūrai teikiamos statistinės ataskaitos skiriasi) yra numatyti skirtingi apskaitos ir duomenų teikimo būdai įmonėms ir asmenims, vykdančiams individualią veiklą. Šie skirtumai Lietuvos Respublikos įstatymuose numatyti dėl objektyvių priežasčių, tokių kaip, skatinti verslumą regionuose, supaprastinti smulkių ir sezoninių verslų apskaitą ir kitų, todėl šie skirtumai turėtų atsispindėti ir Turizmo įstatyme;

2. kaimo turizmo sodybos įsikūrusios regionuose, kur nėra didelių turistų srautų, todėl čia nesikuria viešbučiai ir masinio turizmo infrastruktūra, nes ši veikla nėra pelninga. Gamtos grožis ir autentiška vietos kultūra yra vienas svarbiausių Lietuvos turizmo aspektų, todėl siekiant skatinti vietos žmones teikti turizmo paslaugas būtina lengvinti verslo pradžios ir veiklos regionuose sąlygas. Pastebėtina, kad XVIII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatyta įvairių priemonių, tokių kaip – kurti palankias sąlygas privatiems iniciatyvai ir verslumui, skatinti paprastesnį verslo administravimą, didinti kaimo patrauklumą ir kt., kurios prisideda prie verslumo regionuose skatinimo. Įstatymo projektu siūlomi Turizmo įstatymo pakeitimai tiesiogiai atitinka XVIII Lietuvos

Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis ir sudaro palankesnes sąlygas turizmo vystymuisi regionuose;

3. Kaimo turizmo paslaugas dažniausiai teikia vyresnio amžiaus žmonės, įsikūrę kaimiškose vietovėse, jų skaitmeninio raštingumo kompetencijos yra žymiai žemesnės nei mieste gyvenančio jaunimo. Oficialiosios statistikos duomenimis tik 15 procentų 16-74 metų asmenų per pastaruosius 12 mėnesių internetu užsisakė apgyvendinimo paslaugas iš privačių asmenų. Taip yra todėl, kad šių paslaugų teikėjai neturi galimybių ir kompetencijų vykdyti internetinius pardavimus, sodybų turimos svetainės nėra aktyvios ir bendrai naudojimas internetu yra labai žemame lygyje. Vyresnio amžiaus žmonės internetu naudojami mažiau (46 proc.) nei jaunimas (82 proc.). Taip pat matyti, kad net 40 procentų 55-74 metų asmenų visai nesinaudojo internetu per pastaruosius 3 mėnesius. (<https://osp.stat.gov.lt/skaitmenine-ekonomika-ir-visuomene-lietuvoje-2020/gyvenimas-internete>);

4. Lietuvos kaimo turizmo asociacijos duomenimis net 65 proc. sodybų šeimininkų/valdytojų kaimo gyventojų yra vyresni nei 55 metų amžiaus. Jų skaitmeninis raštingumas yra žemame lygyje ir apsiriboja pasyviu internetinių portalų ir socialinių tinklų naršymu. Visi aktyvūs veiksmai, reikalaujantys daugiau kompetencijų, tokie kaip ataskaitų teikimas, internetinių svetainių atnaujinimas, kalendorių pildymas sistemose, socialinių tinklų priežiūra yra atliekami jaunesnių giminaičių arba perkamos priežiūros paslaugos. Lietuvos kaimo turizmo asociacijos atliktos apklausos duomenimis vos 20 proc. sodybų šeimininkų / valdytojų patys sugeba atlikti aktyvius veiksmus internete (tokius kaip – teikti ataskaitas, deklaracijas, pildyti rezervacinių platformų kalendarius, tvarkyti socialinių tinklų paskyras ir kt.), visiems kitiems tai atlikti padeda vaikai ir artimieji arba yra perkamos paslaugos. Atsižvelgiant į tai, kad išdėstyta manytina, kad reikalavimas per 24 valandas suvesti duomenis apie apgyvendinamus asmenis į Nacionalinę turizmo informacinę sistemą sodybų šeimininkams būtų galimai neįgyvendinamas. Siūlymas tai daryti kartą per mėnesį suteiktų jiems galimybę kreiptis pagalbos ir pateikti duomenis. Neturėdami galimybių pateikti duomenis ir vengdami baudų sodybų šeimininkai galimai ieškotų būdų kaip šią tvarką apeiti, o tai smarkiai iškreiptų bendrai visus Lietuvos apgyvendinimo statistinius duomenis;

5. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) duomenimis judriojo ryšio tinklų tikėtinos aprėpties zonos yra sukoncentruotos miestų, miestelių ir jų aplinkos teritorijose (<https://www.rtt.lt/judriojo-ryσιο-tinklų-tikėtinos-aprėpties-zonos/>), tuo tarpu kaimiškose, o ypač miškingose vietovėse, kur daugumoje atveju ir yra įsikūrusios kaimo turizmo sodybos, mobiliojo ryšio signalas yra silpnas, nepastovus arba jo išvis nėra (<https://www.rtt.lt/judriojo-ryσιο-tinklų-teoriniai-spartos-skaiciavimai/>). Išsamus RRT atliekamas mobiliojo ryšių tinklų aprėpties ir jais teikiamų paslaugų kokybės analizės žemėlapis (<https://placiajuostis.rtt.lt/>) akivaizdžiai parodo, kad miškingose, ežeringose, retesnio apgyvendinimo teritorijose (ten, kur ir yra vykdoma kaimo turizmo veikla) interneto ryšys nepastovus ir silpnas. Taip pat, būtina atsižvelgti į RRT išvadą, kad radijo bangų (įskaitant kuriomis perduodami mobiliojo ryšio signalai) sklaidimą stipriai veikia reljefas, miškai ir kitos gamtinės kliūtys. Šie faktoriai gali žymiai sumažinti signalo stiprumą ar sukelti svyravimus. Taip pat, infrastruktūros objektų (pvz., mobiliojo ryšio bokštų) plėtrai priešinasi ir patys žmonės ar riboja esamas teisinis reguliavimas (pvz. draustiniai rezervatai, jų apsaugos zonos ir pan.). Galiausiai, mobiliojo ryšio operatoriai dažnai nenoriai investuoja į infrastruktūrą retai apgyvendintose teritorijose dėl mažo ekonominio atsiperkamumo. Tai ypač aktualu kalbant apie miškų ar vienkiemų teritorijas, kur gyventojų tankumas yra labai mažas, o infrastruktūros įrengimo kaštai yra dideli. Dėl

šių išvardintų faktorių, neretais atvejais atokiose miškingose vietovėse, upių ar ežerų slėniuose, ryšys yra silpnesnis ar jo net išvis nėra.

6. Lietuvos kaimo turizmo asociacijos atlikta apklausa parodė, kad vos 16 procentų sodybų interneto ryšį sodybose vertina kaip gerą, ir visos jos yra įsikūrusios didesnėse gyvenvietėse. Tuo tarpu vienkiemiuose, miškingose, ežeringose teritorijose esančioje sodybose internetinis ryšys vertinamas kaip nepakankamas arba jo išvis nėra. Tai patvirtina nuolatiniai klientų skundai, atsiliepimai ir kreipimusi į mobiliojo tinklo operatorius skaičius. Apklausos duomenimis net 78 procentai sodybų šeimininkų yra bent kartą kreipęsi (raštu, arba telefonu (skambučiai įrašomi)) dėl mobiliojo interneto kokybės arba nebuvimo, tačiau dėl aukščiau minėtų priežasčių (mažas abonementų skaičius, kt.) į jų skundus atsižvelgta nebuvo.

Nutarimo projektas buvo skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projekto rengimą koordinavo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonominės plėtros grupės (vadovė, Gina Jaugielavičienė (tel. 8 698 02867, el. p. Gina.Jaugielaviciene@eimin.lt) vyriausioji specialistė Jurgita Kačėnaitė (tel. 8 699 22 711, el. p. Jurgita.Kacenaite@eimin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 3 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė

Aušrinė Armonaitė